

Sygn. akt XII C 2385/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział XII Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Łosik

Protokolant: M. S.

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2016 roku w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa **K. P.**

przeciwko (...) **S.A z siedzibą w W.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 76.000zł (siedemdziesiąt sześć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 14.000zł od dnia 3 lipca 2003r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 62.000zł od dnia 25 lutego 2014r. do dnia zapłaty.

2. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

3. Kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od niego na rzecz powoda kwotę 3.617zł.

4. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 5.376,56zł tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

SSO Anna Łosik

UZASADNIENIE

Pozwem datowanym na 15 listopada 2013 r. K. P., działając przez fachowego pełnomocnika, domagał się zasądzenia od (...) S.A kwoty 76.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 lipca 2003 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 12 kwietnia 2003r. został poszkodowany w wypadku komunikacyjnym, którego sprawca był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. W chwili zdarzenia powód miał 10 lat. W wyniku wypadku doznał licznych obrażeń. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego z tytułu NW ustalił trwale inwalidztwo w wysokości 43% . Wartość zadośćuczynienia ustalona została na kwotę 35.000zł, ale pozwany wypłacił powodowi 21.000zł przyjmując, że poszkodowany przyczynił się do wypadku w 40%. Powód stanowczo zaprzeczył twierdzeniom o jego przyczynieniu się do wypadku podnosząc, że sprawca zdarzenia poruszał się z prędkością 86km/h po terenie, gdzie obowiązywało ograniczenie prędkości do 60km/h, a powód przechodził przez przejście dla pieszych (k.1-11)

W odpowiedzi na pozew datowanej na 6 marca 2014 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych podnosząc, że powód w 40% przyczynił się do wypadku, a wypłacona mu kwota zaspokaja jego roszczenia i stanowi sumę odpowiednią w rozumieniu art.445par.1kc (k.112-114).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 12 kwietnia 2003 r. , w miejscowości K. na drodze nr (...), doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym kierujący samochodem osobowym marki O. (...) A. S. potrafił K. P. na przejściu dla pieszych. Sprawca zdarzenia umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, bowiem na odcinku gdzie obowiązuje maksymalna prędkość 60 km/h, jechał z prędkością 86 km/h. Sprawca został skazany prawomocnym wyrokiem S. R. w Ś. W. z dnia 18 lutego (sygn. akt (...)). Pojazd w chwili zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej polisą (...) S.A nr (...).

Dowód: wyrok S. R. w Ś. W. z dnia 18 lutego (sygn. akt(...)), druk zgłoszenia szkody na osobie z ubezpieczeń OC w przypadku doznania obrażeń ciała lub rozstroju zdrowia (k.216-217), zeznania I. P. na rozprawie z dnia 29 października 2014 r. (k.336-337, pyta CD k. 338), opinia nr (...) Stowarzyszenia (...) i Ruchu Drogowego (akta sprawy (...) k.40-k.58).

Powód został przewieziony do Oddziału Intensywnej (...) Zespołu (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w P., w którym po udzielaniu jemu doraźnej pomocy i wykonaniu podstawowych badań, stwierdzono konieczność leczenia zachowawczego w warunkach szpitalnych gdzie przebywał od 12 kwietnia 2003 r. do 30 kwietnia 2003 r. i tam po kilku dniach odzyskał przytomność oraz pamięć. Powód był poddany śpiące farmakologicznej. Chory po uzyskaniu poprawy stanu ogólnego, został wypisany i przeniesiony do dalszego leczenia w warunkach szpitalnych w oddziale ortopedii. W dniu 30 kwietnia 2003 r. powód został przeniesiony do dalszego leczenia w (...) Centrum (...). I. W. Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w P., w którym przebywał w dniach do 18 czerwca 2003 r. W czasie hospitalizacji poszkodowany był konsultowany przez ortopedę, chirurga szczękowego, okulistę oraz neurologa. Zostały przeprowadzone liczne badania m.in. TK głowy, RTG klatki piersiowej, RTG miednicy, USG jamy brzusznej.

Dowód: kopia kart medycznej L. z dnia 12.04.2003 r. (k.16), kopia wyników badania radiologicznego z dnia 12.04.2003 r. (k.18), kopia wyników badania TK twarzoczaszki (k.21), kopia wyników analiz biochemicznych (k. 22), kopia wyników badań USG jamy brzusznej oraz RTG klatki piersiowej i jamy brzusznej z dnia 15.04.2003 r. (k. 25), kopia wyników badania USG jamy brzusznej z dnia 29.04.2003 (k.26), kopia kart analiz biochemicznych (k.27-47), kopie kart zaleceń lekarskich od dnia 12.04.2003 r. do dnia 30.04.2003 r. (k.48 -55), kopia badania tomograficznego z dnia 14.04.2003 r. (k.56-58), kopia skierowania do pracowni tomografii komputerowej z dnia 25.04.2003 r. (k.59), kopia aktu przyjęcia do szpitala wraz z historią choroby oraz wkładką do niej (k.60-68), kopia karty konsultacji okulistycznej (k.70), kopia kart konsultacji neurologicznej (k.70),

K. P. w trakcie wypadku komunikacyjnego doznał urazu wielonarządowego: złamania kości łonowych i kulszowych miednicy obustronne i złamania z przemieszczeniem nadpanewkowym po lewej stronie, złamania lewej kości biodrowej oraz panewki stawu biodrowego, uraz czaszkowo-mózgowy stłuczenie mózgu, złamania kości czaszki w okolicy kości czołowej prawej, potłuczenia ogólne.

Dowód: kopia karty medycznej z dnia 12.04.2003 (k.17), kopia analizy lekarskiej zdjęcia czaszki i zdjęcia miednicy z dnia 12.04.2013 r. (k.19), kopia analizy badania jamy brzusznej z dnia 13.04.2003 r. (k.20), kopia epikryzy (k.65-66), kopia epikryzy (k. 68), kopia karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 30.04.2003 r. (k. 69), kopia karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 18.06.2003 r. (k.71), opinia sądowno-lekarska biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej oraz specjalisty ortopedii i traumatologii z dnia 25 października 2015 r. (k.432)

W zakresie wysokości trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda należy stwierdzić, że złamanie kości łonowych i kulczowych miednicy obustronnie i złamanie z przemieszczeniem nadpanewkowym po lewej stronie spowodowało trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%. Ponadto uraz czaszkowo-mózgowy stłuczenie mózgu spowodował trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%. Złamanie kości czaszki w okolicy kości czołowej prawej wywołało trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%. Ponadto złamanie kości szczękowej spowodowało 5% trwały uszczerbek na zdrowiu, a utrata siekacza spowodowała 1% trwały uszczerbek na zdrowiu. Jednocześnie uszkodzenie panewki z centralnym zwichnięciem pierwszego stopnia wywołało trwały 15% uszczerbek na zdrowiu. Łącznie trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wyniósł 36%. Przy czym ustalony uszczerbek na zdrowiu obejmuje wszystkie następstwa i powikłanie jakie nastąpiły u powoda w związku z wypadkiem w dniu 12 kwietnia 2003 r.

W kwestii następstw wypadku należy wskazać, że w przyszłości u powoda zaistnieją zmiany zwyrodnieniowe stawu biodrowego w jakimś stopniu szybciej aniżeli w przypadku człowieka, który nie doznał wypadku.

Dowód: opinia sądowo-lekarska biegłego sądowego specjalisty neurologa z dnia 11.01.2015 r. (k.350-354), opinia sądowo-lekarska biegłego sądowego specjalisty chirurgii szczękowo-twarzowej z dnia 25.01.2015 r. (k.360), uzupełniająca opinia sądowo-lekarska biegłego sądowego specjalisty neurologa z dnia 18.02.2015 r. (k.379-380), uzupełniająca opinia sądowo-lekarska biegłego sądowego specjalisty chirurgii szczękowo-twarzowej z dnia 25.01.2015 r. (k.393), opinia sądowo-lekarska biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej oraz specjalisty ortopedii i traumatologii z dnia 25 października 2015 r. (k.430-441), zeznania biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej oraz specjalisty ortopedii i traumatologii na rozprawie z dnia 24.02.2016 r. (k.471, płyta CD k. 472).

Uraz jak i okres bezpośrednio po nim oraz dalszy okres leczenia w ciągu kilku do kilkunastu tygodni wiązał się z dolegliwościami bólowymi i cierpieniem powoda o początkowo znacznym, następnie o mniejszym natężeniu. Natomiast dalszy okres leczenia, powyżej kilkunastu tygodni od wypadku, wiązał się z mniejszymi dolegliwościami bólowymi.

W zakresie leczenia ortopedycznego należy wskazać, że trwało one dwa lata. Na początku powód musiał mieć regularne wizyty u ortopedy. Na początku raz w miesiącu, potem co trzy miesiące, a na końcu raz do roku. W czasie pobytu w szpitalu, powód był unieruchomiony (przez cały czas leżał w łóżku) ze względu na fakt, że miednica musiała się zrosnąć. W związku z czym powód pozostawał w wyciągu nadłokciowym. Następnie przez pół roku odbywał rekonwalescencje i w tym czasie chodził o kulach. (...) uzębienie trwało trzy i pół roku. W tym czasie całe uzębienie zostało poddane naprawie. W ramach leczenia założono powodowi protezę dentystyczną ze sztucznym zębem. W kwestii brakującego siekacza jest możliwość w przyszłości założenia implantu.

Dowód: kopia karty przebiegu leczenia w (...) Centrum (...) w okresie od 30.04.2003 r. do 18.06.2003 r. (k.72), kopia karty przebiegu leczenia (k.72), kopia kart choroby poradni stomatologicznej (k.73-74), karta stomatologiczna (k.75-82) kopia kart choroby poradni ortopedycznej (k.81-82), zeznania powoda K. P. na rozprawie z dnia 02.04.2014 r. (k.311-312, płyta CD k. 313), zeznania I. P. na rozprawie z dnia 29 października 2014 r. (k.336-337, płyta CD k. 338), opinia sądowo-lekarska biegłego sądowego specjalisty neurologa z dnia 11.01.2015 r. (k.353-354).

Bezpośrednio po wypadku powód nie był w stanie wykonywać prostych czynności życia codziennego i wymagał stałej opieki oraz pomocy ze strony rodziny. Przez około pół roku miał problemy z poruszaniem się (chodził o kulach).

Dowód: zeznania powoda K. P. na rozprawie z dnia 02.04.2014 r. (k.311-312, płyta CD k. 313), zeznania I. P. na rozprawie z dnia 29 października 2014 r. (k.336-337, płyta CD k. 338).

Obecnie powód okresowo odczuwa dolegliwości bólowe w okolicach miejsc urazu, tj. okolicy biodra i kolana lewego oraz okresowe bóle głowy. Wstępuje u niego ograniczenie zakresu ruchomości w stawie biodrowym lewym. Dolegliwości bólowe głowy okolicy biodra lewego i kolana lewego nasilają się po wysiłku fizycznym. Dolegliwości bólowe głowy i zawroty głowy, które występują u powoda pojawiają się przy zmianie pogody. Nasilenie dolegliwości

bólowych kończyny dolnej lewej występuje szczególnie przy zmianie pogody lub wysiłku fizycznym. Chory okresowo (rzadko) stosuje leki przeciwbólowe. Ponadto ciągle posiada protezę dentystyczną ze sztucznym zębem.

Dowód: zeznania powoda K. P. na rozprawie z dnia 02.04.2014 r. (k.311-312, płyta CD k. 313), zeznania I. P. na rozprawie z dnia 29 października 2014 r. (k.336- 337, płyta CD k. 338) , opinia sądowno-lekarska biegłego sądowego specjalisty neurologa z dnia 11.01.2015 r. (k. 353- 354) , opinia sądowno-lekarska biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej oraz specjalisty ortopedii i traumatologii z dnia 25 października 2015 r. (k.430-441) .

Należy wskazać, że leczenie powoda zostało zakończone z pozostawieniem trwałego 36% uszczerbku na zdrowiu. Od chwili doznania urazu przez powoda upłynęło 13 lat. Nie ma podstaw do uznania, że mogą pojawić się inne następstwa wypadku aniżeli wskazane wyżej. Niemniej zakres doznanych obrażeń ma nieznaczny, negatywny wpływ na funkcjonowanie organizmu powoda. Jednocześnie trzeba wskazać, że powód będzie odczuwał negatywne skutki wypadku prawdopodobnie do końca życia. One wpływają na jego aktywność życiową oraz ogólną sprawność organizmu, nieznacznie ją upośledzając.

Aktualny stan powoda jest dobry, ale trzeba mieć na uwadze trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 36%.

Dowód: opinia sądowno-lekarska biegłego sądowego specjalisty neurologa z dnia 11.01.2015 r. (k.354), opinia sądowno-lekarska biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej oraz specjalisty ortopedii i traumatologii z dnia 25 października 2015 r. (k.439-441), zeznania biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej oraz specjalisty ortopedii i traumatologii na rozprawie z dnia 24.02.2016 r. (k.471, płyta CD k. 472).

Ponadto Powód na głowie ma widoczną bliznę, która wpływa na jego samopoczucie, bowiem nie wygląda estetycznie. Będzie ona stanowić ślad wypadku do końca jego życia.

Dowód: zeznania powoda K. P. na rozprawie z dnia 02.04.2014 r. (k.311 -312, płyta CD k. 313), opinia sądowno-lekarska biegłego sądowego specjalisty neurologa z dnia 11.01.2015 r. (k.353) , opinia sądowno-lekarska biegłego sądowego specjalisty chirurgii szczękowo-twarzowej z dnia 25.01.2015 r. (k.360) .

Powód doznał wypadku w wieku 10 lat. Przed wypadkiem powód był osobą aktywną sportowo, lubił grać w piłkę nożną. Poza tym był zawodnikiem szkolnym drużyny uni-hokeja. Ponadto bardzo dobrze się uczył. W wyniku zdarzenia z 12 kwietnia 2003 r. musiał zrezygnować z uprawiania sportów. Oprócz tego stał się podatny na kontuzje, np. skreślił nogę w czasie gry w piłkę. Zaczął mieć problemy z nauką oraz koncentracją.

Obecnie powód ma 21 lat (ur. (...)). Posiada wykształcenie średnie oraz zawodowe będąc kucharzem. Ponadto powód ukończył szkołę policealną o profilu opiekuna medycznego. Nie stwierdzono, aby wypadek miał wpływ na jego możliwości w zakresie znalezienia pracy.

Dowód: zeznania powoda K. P. na rozprawie z dnia 02.04.2014 r. (k.311-312, płyta CD k. 313), zeznania I. P. na rozprawie z dnia 29 października 2014 r. (k.336-337, płyta CD k. 338) .

Podczas likwidacji szkody z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków, prowadzonej przez (...) Spółka Akcyjna, u powoda ustalono trwałe inwalidztwo w wysokości 43%.

W dniu 18 maja 2004 r. pozwany przyznał powodowi kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Pismem z dnia 19 sierpnia 2004 r. pozwany podwyższył świadczenie do kwoty 35.000 zł. Od ostatnio wymienionej kwoty pozwany potrącił 10.000 zł wypłacone na podstawie decyzji z dnia 18 maja 2004r., a także o kwotę 14.000 zł, które stanowiły ustalone przez pozwanego przyczynienie się powoda do wypadku w wysokości 40%. Powód łącznie otrzymał kwotę 21.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Dowód: kopia pisma (...) S.A z dnia 13.01.2004 r. (k.83), kopia pisma (...) S.A. z dnia 18.05.2004 r. (k.84), kopia pisma (...) S.A. z dnia 19.08.2004 r. (k.85) , kopia akt szkody nr (...) (k.122,215), kopia druku zgłoszenia szkody na osobie OC (k.216-217)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Sąd uznał za wiarygodne w całości zeznania świadka I. P., albowiem były one jasne, szczerze spontaniczne, a przede wszystkim korespondowały ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Ponadto ma ona bezpośrednią wiedzę odnośnie faktów, co do których zeznawała, należy bowiem do ścisłego grona ludzi blisko związanych z powodem. W sprawie brak jest jakichkolwiek kontrdowodów pozwalających poważić zeznania świadka.

Sąd uznał w całości za wiarygodne zeznania powoda, które były jasne, szczerze oraz spontaniczne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie tj. zeznaniem świadka I. P., dokumentacją medyczną oraz dowodami z opinii biegłych: biegłego sądowego specjalisty neurologa, biegłego sądowego specjalisty chirurgii szczękowo-twarzowej oraz biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej i specjalisty ortopedii i traumatologii.

Pierwszorzędne znaczenie w niniejszej sprawie miały wydane w sprawie opinie biegłych lekarzy.

W biegly neurolog w opinii z dnia 11 stycznia 2015 r. stwierdził u powoda łączny stały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 10% - 5% z tytułu utrzymujących się od okresu wypadku bólu i zawrotów głowy oraz 5% z tytułu złamania kości czołowej prawej ze szczeliną złamania długości 6,5cm dochodzącą do brzegu górnego oczodołu. Nadto biegly wskazał, że nie ma podstaw do stwierdzenia, że istnieje możliwość wystąpienia innych negatywnych skutków dla zdrowia w przyszłości.

W opinii biegly z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej M. N. w opinii z dnia 25 stycznia 2015 r. sformułował wniosek, iż u powoda w skutek wypadku doszło do 11% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu z tytułu złamania kości twarzoczaszki, złamania szczęki, blizny twarzy oraz 1% stałego uszczerbku na zdrowiu w związku z utratą zęba.

W opinii sądowno-lekarskiej biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej oraz specjalisty (...) z dnia 25 października 2015 r. stwierdzono, iż powód w wyniku wypadku doznał łącznego 15% trwałego uszczerbku na zdrowiu w zakresie ocenianym przez biegly. Niemniej po uwzględnieniu wszystkich opinii biegłych łączny trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 21%. Przy czym jest to uszczerbek na zdrowiu ze wszystkimi następstwami i powikłaniami jakie wystąpiły u powoda. Ponadto biegly stwierdził, że nie podejrzewa, aby w przyszłości mogły pojawić się kolejne następstwa wypadku. Oprócz tego biegly stwierdził, że zakres doznanych w wypadku obrażeń ma nieznaczny negatywny wpływ na dalsze funkcjonowanie organizmu powoda. Dalej wskazał, że powód będzie odczuwał skutki wypadku prawdopodobnie do końca życia. Na końcu biegly wskazał, że obecnie stan zdrowia powoda jest dobry, ale trzeba mieć przez cały czas na uwadze jego trwały uszczerbek na zdrowiu.

Na rozprawie z dnia 24 lutego 2016 r. biegly A. B., na skutek zarzutów strony powodowej zawartych w piśmie z dnia 4 grudnia 2015r. (k.459-461) zmodyfikował swoją opinię w zakresie ustalonego u powoda uszczerbku na zdrowiu wskazując, że należy doliczyć 15% trwały uszczerbek na zdrowiu powoda za uszkodzenie panewki z centralnym zwichnięciem pierwszego stopnia. Tym samym łączny trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wyniósł 36%. W doliczonym uszczerbku na zdrowiu są zawarte następstwa wypadku.

Sąd uwzględnił przedmiotowe opinie w całości, zostały bowiem sporządzone w sposób czytelny i logiczny, wnioski końcowe zostały sformułowane po dokładnym i wnikliwym zbadaniu wszystkich istotnych okoliczności występujących w przedmiotowej sprawie. Opinie te spełniły tak kryterium zupełności jak i przejrzystości, pozwalając tym samym na przeprowadzenie ich pełnej i rzeczowej weryfikacji. Ponadto wzajemnie siebie uzupełniały i nie było pomiędzy nimi sprzeczności. Po pisemnym ustosunkowaniu się przez bieglych do wątpliwości powoda oraz przesłuchaniu na rozprawie biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej i specjalisty ortopedii i traumatologii żadna ze stron nie kwestionowała prawidłowości opinii, nie negocjowała ich końcowych wniosków, ani nie domagała się opinii uzupełniających.

Sąd dał wiarę w całości zeznaniom biegłego sądowego specjalisty chirurgii ogólnej i specjalisty ortopedii i traumatologii przesłuchanego, albowiem były one spójne, logiczne, świadczyły o dogłębnej wiedzy biegłego, a także były relewantne ze zgromadzonym materiałem dowodowym, w szczególności opiniami sądowo-lekarskimi biegłych.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny techniki samochodowej i rekonstrukcji wypadków komunikacyjnych na okoliczność przebiegu wypadku drogowego z dnia 12.04.2003 r., przyczynienia się powoda do wypadku, albowiem uznał, że w sprawie brak jest jakiegokolwiek materiału dowodowego pozwalającego na sporządzenie opinii przez biegłego. Zwrócić należy uwagę na okoliczność, że powód w swych zeznaniach wskazał, że nie pamięta przebiegu wypadku, jedyny świadek przesłuchany w sprawie niniejszej - matka powoda nie widziała przebiegu wypadku, dowiedziała się o nim od policjanta. Opinia biegłego sporządzona na potrzeby postępowania karnego z oczywistych względów nie mogła stanowić podstawy sporządzenia przez biegłego opinii w sprawie niniejszej. Zatem należy uznać, że w niniejszej sprawie brakowało niezbędnego materiału do przeprowadzenia badania, a tym samym wydania opinii, która poddawałaby się rzetelnej i merytorycznej ocenie Sądu. Tym samym wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny rekonstrukcji wypadków podlegał oddaleniu.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Jednocześnie wedle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r. (sygn. akt IV CSK 142/11) dokumentem w rozumieniu art. 244 k.p.c. nie są akta karne w całości, lecz poszczególne protokoły przesłuchań świadków, biegłych, oskarżonych, opinie biegłych itp. zawarte w aktach karnych. Globalne zaliczenie na rozprawie w poczet dowodów obszernych akt innego postępowania, nie przewidziane przepisami k.p.c. może postawić strony w sytuacji zaskoczenia, gdyż nie mogą one przewidzieć, które z dokumentów sąd weźmie pod uwagę przy wydawaniu wyroku. Nieuzyskanie akceptacji stron powoduje naruszenie zasady bezpośredniości postępowania, która stanowi, że sąd orzekający powinien bezpośrednio zetknąć się z materiałem dowodowym, a strony postępowania powinny mieć możliwość uczestniczenia w przeprowadzeniu dowodów. Jednocześnie należy wskazać, że Sąd cywilny może więc czynić własne ustalenia w zakresie okoliczności, które nie dotyczą popełnienia przestępstwa, mimo że pozostają w związku z przestępstwem. Ustalenia te mogą różnić się od tych, których dokonał sąd karny (wyrok SN z dnia 17 czerwca 2005 r., III CK 642/04, LEX nr 177207, oraz wyrok SN z dnia 6 marca 1974 r., II CR 46/74, OSP 1975, z. 3, poz. 63). Mając na uwadze powyższe, w niniejszej sprawie Sąd był związany wyrokiem karnym wydanym przez Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej z dnia 18 lutego (sygn. akt II K 316/03) co do popełnienia przestępstwa, ale nie co do faktu przyczynienia się do wypadku powoda. Strona pozwana chcąc, aby Sąd przeprowadził dowód z biegłego z dziedziny techniki samochodowej i rekonstrukcji wypadków komunikacyjnych powinna wskazać poszczególne karty akt sprawy karnej, tak aby biegły miał niezbędny materiał do wydania opinii. Podkreślić należy, że na rozprawie w dniu 29 października 2014r. Sąd zobowiązał pełnomocnika pozwanego do wskazania konkretnych dokumentów z akt sprawy karnej, z których mają być przeprowadzone dowody ze wskazaniem okoliczności, które mają być tymi dowodami stwierdzone (k.337). W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik strony pozwanej wskazał jedynie dowód z dokumentu stanowiącego kary 40-58 w postaci opinii biegłego z dziedziny rekonstrukcji wypadku na okoliczność przebiegu oraz przyczyn wypadku komunikacyjnego, któremu uległ powód, a także przyczynienia się powoda do wypadku. Na inne dokumenty z akt postępowania karnego pozwany się nie powołał domagając się jedynie przeprowadzenia także w niniejszym postępowaniu dowodu z opinii biegłego z dziedziny rekonstrukcji wypadków w celu ustalenia przebiegu wypadku, naruszenia przez powoda zasad ruchu drogowego oraz przyczynienia się powoda do zdarzenia.

Sąd uznał, że opinia nr (...) Stowarzyszenia (...) i Ruchu Drogowego sporządzona na potrzeby postępowania karnego nie może stanowić dowodu potwierdzającego przyczynienie się powoda do zaistniałego zdarzenia. Po pierwsze wskazać należy, że na wstępie opinii biegły wymienia dokumenty, na których oparł się wydając opinię. Zaliczył do nich wszystkie materiały postępowania karnego, czyli protokoły przesłuchań świadków, oględzin miejsca zdarzenia, szkic miejsca zdarzenia. Dokumenty te nie stanowiły zaś dowodów w sprawie niniejszej, bo żadna ze stron o to nie wniosowała. Wnioski biegłego nie poddają się zatem jakiegokolwiek weryfikacji tym bardziej, że w ocenie Sądu orzekającego w sprawie niniejszej są wzajemnie sprzeczne. Biegły stanął na stanowisku, że główną przyczyną wypadku

drogowego było nagle wbiegnięcie na przejście dla pieszych małoletniego pieszego K. P. przed nadjeżdżający szybko samochód O. (...), ale jednocześnie stwierdził, że kierujący samochodem O. (...) jechał z prędkością 86 km/h, a gdyby jechał z prędkością dopuszczalną 60 km/h, to zatrzymałby samochód przed torem przebiegania pieszego. Tym samym zasady logiki oraz doświadczenia życiowego wskazują, że gdyby nie nadmierna prędkość kierującego samochodem, do wypadku w ogóle by nie doszło. Jeśli do tego dodać, że do potrącenia powoda doszło na przejściu dla pieszych, gdzie kierujący winien zachować szczególną ostrożność to stwierdzić trzeba, że przekroczenie prędkości w tym miejscu o 26km/h stanowi naruszenie podstawowych zasad obowiązujących w ruchu drogowym. W ocenie Sądu nawet, gdyby teoretycznie założyć (choć nie ma na to dowodów), że powód w istocie w jakimś zakresie przyczynił się do zdarzenia, to tego przyczynienia nie należałoby uwzględniać ustalając zadośćuczynienie, a to właśnie z uwagi na argumenty wskazane wyżej.

Sąd uznał wskazane wyżej dokumenty urzędowe i prywatne za wiarygodne i przydatne do ustalenia stanu faktycznego. W toku niniejszego postępowania Sąd dokonując analizy dokumentów urzędowych, nie znalazł podstaw, aby zakwestionować ich wiarygodność. Strony również nie podniosły argumentów tego rodzaju.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie podstawę dochodzonych roszczeń stanowiły przepisy art. 822 k.c. i art. 34 ust. 1 u.u.o. w zw. z art. 444 § 1 k.c. oraz art.445 § 1 k.c.

W myśl art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie z paragrafem 4 wskazanego artykułu, uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Na tej podstawie powodowi przysługuje legitymacja do wystąpienia ze swoimi roszczeniami bezpośrednio przeciwko pozwanemu Ubezpieczycielowi. Pozwany nie kwestionował, iż zawarł z posiadaczem samochodu umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, która obowiązywała w czasie zdarzenia-wypadku komunikacyjnego. Do umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych znajdują również zastosowanie przepisy ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w szczególności art. 9 ust.1, 34 ust. 1 i art. 35. Przesłanką powstania obowiązku świadczenia przez ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest stan odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego (ubezpieczonego) za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej.

Sprawca wypadku ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie, wyrządzoną przez prowadzony przez siebie pojazd osobie trzeciej, na podstawie art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. W ramach tej odpowiedzialności zobowiązany do naprawienia szkody, w tym zapłaty zadośćuczynienia jest ubezpieczyciel, z którym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności zawarł sprawca wypadku względnie posiadacz pojazdu. Sprawstwo kierującego O. Astra 1.4 co do zaistniałego wypadku drogowego zasadniczo nie było w niniejszym postępowaniu kwestionowane, a ostatecznie zostało przesądzone prawomocnym wyrokiem skazującym przypisującym jemu winę.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Zgodnie z art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W świetle zgromadzonych w sprawie dowodów w ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że powódka doznała uszkodzenia ciała w rozumieniu art. 444 § 1 k.c. i to w związku z wypadkiem drogowym z dnia 12 kwietnia 2003 r. Niemniej spór dotyczył wysokości należnego powodowi świadczenia stanowiącego zadośćuczynienie za doznane krzywdy, ból i cierpienia fizyczne oraz psychiczne, w tym ustalenia stopnia w jakim powód przyczynił się do powstania szkody.

Przewidziana w art. 445 k.c. krzywda, za którą sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienia moralne. Nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu polegające na znoszeniu cierpień psychicznych mogą usprawiedliwiać przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego na podstawie art. 445 § 1 k.c. (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.03.2002 r., V CKN 909/00, LEX nr 56027). Pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w art. 445 § 1 k.c. w istocie ma charakter nieodokreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie kwota ta ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.02.2000 r. sygn. III CKN 582/98, LEX nr 52776). Chodzi o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości oraz cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała, czy rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, wyłączenia z normalnego życia itp.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd kierował się następującymi przesłankami: rodzajem obrażeń i rozmiarem związanych z nimi cierpień fizycznych i psychicznych powoda, ich nasileniem i czasem trwania, stopniem kalectwa, nieodwracalnością następstw wypadku i trwałością doznanych przez niego cierpień.

Przede wszystkim należy wskazać, że powód doznał szeregu obrażeń skutkujących poważnym rozstrojem zdrowia oraz trwałym uszczerbku na zdrowiu w łącznej wysokości 36%. Po wypadku powód był przez ponad dwa miesiące unieruchomiony, a przez dwa lata musiał znajdować się pod stałą opieką ortopedyczną (w tym przez pół roku chodził o kulach) oraz przez ponad trzy lata pod opieką stomatologiczną. Zakres doznanych obrażeń ma nieznaczący, negatywny wpływ na funkcjonowanie organizmu, bowiem po wysiłku fizycznym powód odczuwa ból nogi oraz czasami bóle głowy. Powód bezpośrednio po wypadku odczuwał silne, a następnie coraz słabiej skutki wypadku. Niemniej powrócił do zdrowia (z uwzględnieniem 36% trwałego uszczerbku na zdrowiu), lecz skutki wypadku będą dawały o sobie znać przez całe jego życie. One wpływają na jego aktywność życiową oraz ogólną sprawność organizmu, nieznacznie ją upośledzając.

Sąd miał na względzie, że prowadzone u powoda leczenie miało charakter uciążliwy. Przez okres wielu tygodni powód zmuszony był przebywać w szpitalu, gdzie poddawano jego długotrwałemu leczeniu, a następnie rehabilitacji. Należy zaakcentować, że powód miał w tym czasie 10 lat. Taki stan musiał wiązać się dla niego ze szczególnym cierpieniem. Powód, choć regularnie odwiedzany przez matkę, pozostawał bowiem z dala od domu. Co więcej, w sposób oczywisty skutkowało to koniecznością przerwy w nauce i kontaktu z rówieśnikami, co bez wątpienia dla dziecka w tym wieku musi być bardzo bolesne.

Nie mogło umknąć również uwadze Sądu, że choć proces leczenia powoda został zakończony, to jednak w przyszłości mogą wystąpić u niego wcześniejsze zmiany zwyrodnieniowo stawu biodrowego, przejawiające się bólami i dalszym ograniczeniem sprawności ruchowej.

Wypadek ograniczył powodowi możliwość uprawiania przez niego sportu, co spowodowało, że musiał częściowo zrezygnować ze swoich pasji. Tym samym nie mógł w równym stopniu korzystać z okresu dzieciństwa, jak jego rówieśnicy. Obecnie również nie może aktywnie uprawiać sportu, gdyż ciągle odczuwa bóle związane z wysiłkiem fizycznym.

Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że dziecko we wczesnym etapie rozwoju, które przeżyło poważny wypadek drogowy, a później przeszło długotrwałe i bolesne leczenie dozna silnego cierpienia psychicznego. Tym bardziej,

że po wypadku pozostał stały ślad w postaci ograniczenia sprawności ruchowej, odczuwanego bólu, a także blizny znajdującej się na głowie powoda. Te wszystkie okoliczności wpływają drastycznie na codzienne życie powoda, w szczególności jego samopoczucie.

W ocenie Sądu kwota żądana przez powoda jako uzupełnienie zadośćuczynienia za szkodę na jego osobie w wysokości 76.000zł jest i tak stosunkowo niska w stosunku do rozmiaru poniesionej krzywdy i to przy uwzględnieniu kwoty 21.000zł wypłaconej już wcześniej przez pozwanego. W ocenie Sądu kwota adekwatna do stopnia uszczerbku na zdrowiu powoda i doznanych cierpień winna mieścić się w przedziale od 130.000-150.000zł. Niemniej Sąd będąc związany określonym w pozwie żądaniem nie mógł zasądzić nic ponad wskazaną w pozwie kwotę.

Podstawę rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych stanowiły przepisy art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, który w przypadku dochodzenia świadczenia z tytułu obowiązkowych umów ubezpieczenia (jak ma to miejsce w rozpoznawanej sprawie) stanowi *lex specialis* w stosunku do ogólnego przepisu art. 817 k.c. Zgodnie z treścią powołanego przepisu ustawy ubezpieczeniowej, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku, gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

W przypadku kwoty 14.000 zł odsetki należą się od 3 lipca 2003 r. do dnia zapłaty, albowiem jest to termin po upływie 45 dni od dnia 18 maja 2003 r., czyli dnia wydania pierwszej decyzji o wypłacie zadośćuczynienia przez pozwaną, a zatem zgodnie z żądaniem powoda. W ocenie Sądu nie było bowiem podstaw, aby pozwany potrącił u przyznanego zadośćuczynienia 40% tytułem przyczynienia się poszkodowanego do szkody.

Jeśli zaś chodzi o dalszą część zadośćuczynienia w kwocie 62.000zł to po pierwsze stwierdzić trzeba, że w aktach sprawy brak jest dowodu potwierdzającego o jaką w istocie kwotę powód występował w postępowaniu likwidacyjnym. Dlatego Sąd przyjął, że powód zażądał zapłaty dalszych 62.000 zł dopiero wraz z pozwem datowanym na 15 listopada 2013 r., a doręczonym pozwanemu w dniu 24 lutego 2014 r. Tym samym dopiero od dnia następnego, tj. 25 lutego 2014 r. pozwany pozostaje w zwłoce ze spełnieniem dalszego świadczenia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. i § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz art. 113 ust. 1 u.k.s.c., obciążając nimi pozwanego w całości, albowiem powód uległ tylko co do nieznaczącej części swojego żądania.

W niniejszej sprawie strona powodowa została zwolniona od kosztów sądowych w całości. Tym samym poniosła ona jedynie koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł oraz 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Łącznie 3617 zł. Oznacza to, że Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda 3617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Przy czym kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Trzeba wskazać na następujące koszty sądowe, których obowiązku nie miała uiścić strona powodowa: 3800 zł z tytułu opłaty stosunkowej od pozwu od żądania zapłaty, 1.160,72 zł z tytułu wynagrodzenia biegłego specjalisty neurologa za wydanie opinii pisemnej z dnia 11.01.2015 r. oraz 145,84 zł za wydanie opinii uzupełniającej z dnia 18.02.2015 r., 270 zł z tytułu

wynagrodzenia biegłego specjalisty chirurgii szczękowo-twarzowej za wydanie opinii z dnia 25.01.2015 r. Łącznie 5.376,56 zł.

Tym samym Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 5.376,56 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

SSO Anna Łosik

ZARZĄDZENIE

1. Zakreślić;
2. Odnotować;
3. Apelacja prawidłowo wniesiona, akta przesłać do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu;
4. Akta przedłożyć po zwróceniu przez Sąd Apelacyjny.

P., dnia 14 kwietnia 2016 r.

SSO Anna Łosik